

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.12.2011
KOM(2011) 882 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Åbne data,
En drivkraft henimod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Åbne data,
En drivkraft henimod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis**

1. INDLEDNING

Det vigtigste mål for EU's 2020-strategi er at sætte EU' s økonomier i gang med en høj og bæredygtig vækst. For at opnå dette bliver Europa nødt til at styrke sit innovative potentiale og anvende sine ressourcer på bedste vis.

En af disse ressourcer er offentlige data¹ — alle de oplysninger, som offentlige organer i Den Europæiske Union udarbejder, indsamler eller betaler for. Eksempler kan være geografisk information, statistik, meteorologiske data, data fra offentligt finansierede forskningsprojekter og digitaliserede bøger fra biblioteker. Disse oplysninger rummer et betydeligt — i øjeblikket uudnyttet — potentiale til videreanvendelse i nye produkter og tjenesteydelser og til at opnå effektivitetsgevinster i forvaltninger. De overordnede økonomiske gevinster ved anvendelse af denne ressource kan beløbe sig til 40 mia. EUR om året i EU. Anvendelse af offentlige data vil også fremme borgernes deltagelse i det politiske og sociale liv og bidrage til sådanne politikområder som miljø.

Denne meddelelse indeholder som en del af den digitale dagsorden for Europa en pakke af foranstaltninger til at nedbryde eksisterende barrierer og forskelle i EU. Den består af tre typer tiltag, som styrker hinanden:

- tilpasning af de juridiske rammer for videreanvendelse af data; et forslag til et revideret direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors oplysninger samt revision af Kommissionens beslutning om videreanvendelse af egne oplysninger vedtages sammen med denne meddelelse
- mobilisering af finansielle instrumenter til støtte for åbne data og udbredelsesforanstaltninger f.eks. etablering af europæiske dataportaler
- fremme af koordinering og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne.

Tiltagene fokuserer på områder, hvor det indre markeds funktion står på spil, og hvor fælles standarder og fremgangsmåder vil føre til nye og bedre tjenester og informationsprodukter for europæiske forbrugere. De bygger på og berører ikke de nationale regler for adgang til oplysninger.

¹ Begreberne "data" og "oplysninger", som er anvendt i denne meddelelse, er indbyrdes udskiftelige og henviser til enhver form for indhold uanset mediet.

2. ÅBNE DATA, HVORFOR ER DET SÅ VIGTIGT FOR EUROPA?

2.1. Uudnyttede forretningsmæssige og økonomiske muligheder

I rapporten Digital Britain 2009 beskrives data som en "innovationsvaluta og livsnerven i den videnbaserede økonomi"². En stor del af denne innovationsvaluta fremstilles, indsamles eller betales af regeringerne i EU. Det er et vigtigt råmateriale i en lang række nye informationsprodukter og -tjenester, der bygger på nye muligheder for at analysere og visualisere data fra forskellige kilder.

Disse produkter varierer lige fra beslutningsstøttesystemer til virksomheder, positionsbaserede tjenester og GPS-systemer til vejrudsigter og andre apps til smartphones.

Det allerede store og voksende marked for geografisk information viser potentiale inden for offentlig information som en drivkraft for jobskabelse. I 2007 blev det tyske marked for geoinformation anslået til 1,4 mia. EUR, hvilket er en stigning på 50% siden 2000³. I Nederlandene tegnede geo-sektoren sig for 15 000 fuldtidsansatte i 2008. Andre områder, f.eks. meteorologiske data, retsinformation og forretningsoplysninger danner også grundlag for støt voksende markeder.

En nylig undersøgelse anslår det samlede marked for informationer fra den offentlige sektor i 2008 til 28 mia. EUR i hele EU⁴. Samme undersøgelse tyder på, at de overordnede økonomiske fordele ved en yderligere åbning af den offentlige sektors informationer i form af let adgang er ca. 40 mia. EUR om året i EU-27. Den samlede direkte og indirekte økonomiske gevinst af PSI-applikationer og brug af disse i hele EU-27-økonomien vil være af størrelsesordenen 140 mia. EUR årligt.

2.2. At løfte samfundsmæssige udfordringer

Intelligent databehandling er afgørende for at løfte samfundsmæssige udfordringer. Oplysningerne kan f.eks. anvendes til at styrke de nationale sundhedssystemer. Det anslås i McKinsey-rapporten fra 2011 at effektiv udnyttelse af data vil kunne skabe 300 mia. USD om året i værdi⁵.

Fremskridt inden for genomik, opdagelse af lægemidler samt diagnosticering og behandling af alvorlige sygdomme som f.eks. kræft eller hjertesvigt afhænger i stadig højere grad af avancerede teknikker til dataregistrering og -analyse.

Dataforvaltning er også afgørende for at kunne tackle de miljømæssige udfordringer. Eksempler kan være behandling af oplysninger om energiforbrugsmønstre til at sikre forbedring af energieffektiviteten eller oplysninger om forurening til brug for trafikstyring. Velinformerede politiske beslutninger inden for transport, arealanvendelse og klimaændringer afhænger i stigende grad af analyse af de disponible data.

² <http://www.official-documents.gov.uk/document/cm76/7650/7650.pdf>.

³ Assessment of the Re-use of Public Sector Information (PSI) in the Geographical Information, Meteorological Information and Legal Information sectors, MICUS, 12/2008.

⁴ Review of recent studies on PSI re-use and related market developments, G. Vickery, August 2011.

⁵ Mc Kinsey rapporten om "Big Data, The next frontier for innovation, competition and productivity", maj 2011.

2.3. Hurtigere videnskabelige fremskridt

Videnskabelige aktiviteter foregår i stigende grad gennem verdensomspændende samarbejde på internettet ved hjælp af meget store datamængder, enorme informationsbehandlingsressourcer og højtydende visualisering. e-videnskab (forskning muliggjort af e-infrastruktur/ICT) er afgørende for at tage det 21. århundredes udfordringer op inden for videnskabelige opdagelser og læring. De anvendte data stammer fra simuleringer, digitale instrumenter, sensornet og observatorier.

Rapporten "Riding the Wave"⁶ fra 2010 understregede datas afgørende rolle for forskningen samt deres potentiale til at ændre den videnskabelige proces.

Bred adgang til videnskabelige data vil f.eks. hjælpe forskere på forskellige områder til at samarbejde om de samme oplysninger, således at de kan deltage i helt nye former for videnskabelig forskning og undersøge sammenhænge mellem forskningsresultater.

Det skift, som e-science har afstedkommet i den videnskabelige proces, vil øge produktiviteten inden for forskning og fremprovokere nye og uventede løsninger på samfundsmæssige problemer. Desuden vil samspillet mellem den offentligt finansierede forskning og den kommercielle sektor i "online europæiske forskningsrum" øge innovationens tempo og virkning.

2.4. Der er behov for at handle på alle niveauer: Lokalt, regionalt, nationalt og på EU-plan

Der produceres offentlige data på alle niveauer af den offentlige administration. De betingelser, hvorunder oplysningerne gøres tilgængelige for kommerciel eller ikke-kommerciel videreanvendelse har indvirkning på konkurrencen og konkurrenceevnen.

Mange af de produkter og tjenesteydelser, der er baseret på den offentlige sektors informationer, har en grænseoverskridende karakter. Mobile tjenesteydelser skulle gerne række ud over landegrænser, og europæiske erhvervsinformationstjenester, der ikke dækker alle lande, vil virke mindre attraktive. For at drage fordel af det indre marked og for at hjælpe SMV'erne med at vokse ud over de nationale grænser bør man fremme etablering af tjenester, der dækker hele EU.

Derfor bør de samme grundlæggende betingelser være gældende i hele EU. Dette vil skabe ensartede konkurrencevilkår og fremme et blomstrende marked for innovative produkter og tjenester baseret på data fra det offentlige.

3. HVOR STÅR VI, OG HVAD HAR VI OPNÅET INDTIL NU?

3.1. Hvor står vi?

Tendensen til åbne data vinder stadig mere indpas i flere medlemsstater. De tager idéen op med baggrund i gennemsigtighed, administrativ effektivitet og det økonomiske potentiale, der ligger i videreanvendelse. De støtter åbenhed i den offentlige forvaltning gennem lovgivning og praktiske foranstaltninger, som f.eks. udarbejdelse af data i maskinlæsbart format og oprettelse af dataportaler.

⁶ Endelig rapport fra ekspertgruppen på højt niveau om videnskabelige data, oktober 2010.

Det Forenede Kongerige har oprettet portalen data.gov.uk, der samler data fra offentlige organisationer på alle niveauer. Andre medlemsstater opretter lignende portaler, f.eks. Frankrig med deres etalab. Der findes også dataportaler på regionalt plan, f.eks. dadesobertes.gencat.cat i Catalonien og dati.piemonte.it i Piemonte, Italien.

Ikke desto mindre er graden af initiativ og bevidstheden om spørgsmål, der relaterer til åbne data, uensartet blandt medlemsstaterne. Der er fare for, at EU vil gå glip af de muligheder, som åbne data byder på, og halte bagefter andre regioner, hvor åbne datapolitikker er veletablerede.

3.2. Hvad har vi opnået på EU-plan?

3.2.1. Lovgivning og politiske initiativer

(1) Direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer

Direktivet fra 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer⁷ fastsætter de generelle lovgivningsmæssige rammer på europæisk plan. Direktivet fastsætter en minimumsgrad af harmonisering. Revisionen af direktivet i 2009 viste, at selv om der er sket fremskridt siden 2003, eksisterer der stadig hindringer for grænseoverskridende udnyttelse af offentlig information. Nogle af disse hindringer kan løses inden for rammerne af den eksisterende lovgivning, andre kan ikke.

(2) Politiske initiativer

Den generelle politik for videreanvendelse suppleres af lovforslag eller politiske initiativer inden for bestemte sektorer. Som eksempler kan nævnes:

- direktivet om adgang til miljøoplysninger og INSPIRE-direktivet⁸, der er rettet mod den bredest mulige formidling af **miljøoplysninger** og harmonisering af vigtige data
- Kommissionens meddelelse om viden om havene 2020⁹ har bl.a. til formål at gøre **havdata** nemmere og billigere at bruge
- initiativerne i **handlingsplanen for udbygning af intelligente transportsystemer (ITS)** fra 2008¹⁰, der bl.a. beskæftiger sig med private tjenesteudbydere adgang til rejser og tidstro trafikinformation
- Kommissionens politik vedrørende fri adgang til **videnskabelige informationer**¹¹, som omfatter et pilotprojekt for åben adgang til udgivelser fra projekter, som er finansieret af EU, samt en paneuropæisk, partcipatorisk

⁷ EUT L 345 af 31.12.2003, s. 90.

⁸ Direktiv 2003/4/EF, EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26 og 2007/2/EF, EUT L 108 af 14.3.2007, s. 1.

⁹ KOM(2010) 461 endelig.

¹⁰ KOM(2008) 886 endelig/2.

¹¹ Meddelelse om videnskabelig information i den digitale tidsalder, KOM (2007) 56; meddelelse om IKT-infrastruktur til e-videnskab, KOM(2009) 108, og Rådets relevante konklusioner.

e-infrastruktur i open access repositories-databaser; JRC-publikationsdatabasen er ligeledes relevant i denne kontekst.

- politikker for digitalisering af **kulturarven** og udviklingen af Europeana – Europas digitale bibliotek, arkiv og museum, der skal sikre den bredest mulige anvendelse af digitaliseret kulturelt materiale og de tilhørende metadata.

Videreanvendelse af den offentlige sektors data bør fuldt ud respektere europæisk og national lovgivning om beskyttelse af **privatlivets fred**, uanset om formålet med kommercielt eller ikke-kommercielt. Målene for fremme af åbne offentlige data og beskyttelse af personoplysninger kan styrke hinanden, hvis de baseres på en proaktiv og klar dataforvaltning fra den offentlige sektors side.

Desuden bør gennemførelsen af åbne datapolitikker fuldt ud respektere tredjemands **intellektuelle ejendomsrettigheder** og EU's forpligtelser i henhold til internationale traktater om intellektuel ejendomsret.

3.2.2. Samfinansiering af F&U&I

Kommissionen har støttet åbne data gennem sine støtteprogrammer, navnlig rammeprogrammerne for forskning og udvikling, programmet for konkurrenceevne og innovation samt ISA-programmet. Projekterne dækker en række forsknings- og anvendelsesområder samt organisationstyper.

*Projektet **Linked Open Data (LOD2)** sammenknyttede åbne data (lod2)¹² blev påbegyndt i september 2010 og løber i 4 år. Det omhandler udnyttelse af nettet som en platform for data og information, samt integration og anvendelse af semantiske teknologier for at gøre offentlige data mere anvendelige.*

***OpenAIRE**-projektet,¹³ der blev lanceret i december 2009 med partnere fra 25 EU-lande og flere associerede lande, sigter mod at opbygge en partcipatorisk infrastruktur til et EF pilotprojekt vedrørende fri adgang til forskningsdata.*

ISA-foranstaltningerne vedrørende semantisk interoperabilitet (SEMIC.EU)¹⁴ fremmer idéen om åbne offentlige metadata som et første skridt imod alignering af metadata på både nationalt og europæisk plan.

3.2.3. At foregå med et godt eksempel

I 2006 iværksatte Kommissionen en åben politik for videreanvendelse af egne dataressourcer ved beslutning om videreanvendelse af Kommissionens informationer. Alle Kommissionens alment tilgængelige oplysninger stilles til rådighed til kommercielle og ikkekommercielle formål. Som eksempel kan nævnes Eurostats data samt oversættelsehukommelser fra EU's institutioner. Oplysninger stilles normalt gratis til rådighed eller undtagelsesvis mod betaling af de marginale omkostninger ved formidling.

¹² <http://lod2.eu/>.

¹³ <http://www.openaire.eu/>.

¹⁴ <http://www.semic.eu/>

4. UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

4.1. Nye muligheder inden for teknologisk udvikling

Adskillige tiltag skaber nye muligheder for videreanvendelse af data, herunder offentlige data, i nye informationsprodukter og –tjenesteydelser.

For det første er den globale *datamængde* enormt omfattende. Det amerikanske Library of Congress indsamlede 235 terabytes alene i april 2011¹⁵. Væksten i den globale datamængde genereret pr. år anslås til 40%.

En del af denne vækst stammer fra *nye typer af data*. Der findes allerede mere end 30 millioner netværksforbundne sensorknudepunkter inden for transport-, bil-, og forsyningsindustrien samt andre sektorer¹⁶.

Samtidig er vi vidne til en revolution inden for *teknologi* til analyse, udnyttelse og behandling af data, f.eks. inden for flersprogede søgninger og automatisk udledning af betydning fra sensornetværk.

4.2. Udfordringer og resterende barrierer

I de seneste år er der sket fremskridt med hensyn til at åbne adgang til offentlige data, men der ligger stadig hindringer i vejen.

De juridiske rammer

Trods den minimale harmonisering i 2003 ved direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer er der stadig betydelige **forskelle i nationale regler og praksis**. Dette medfører opsplitning af det indre marked for information og forhindrer oprettelsen af grænseoverskridende informationstjenester.

Forskellene er tydeligst med hensyn til betaling, hvor der forekommer omkostningsdækning i nogle tilfælde og gratis eller næsten gratis videreanvendelse i andre. En analyse af de seneste undersøgelser viser, at fra et makroøkonomisk synspunkt fører den åbne datamodel til bedre overordnede resultater¹⁷. En række casestudier om offentlige organer, der overgik fra fuld omkostningsdækning til et marginalomkostningssystem, viser, at overgangen ikke kun har øget videreanvendelsen, men den har også været til fordel for de pågældende offentlige myndigheder¹⁸. Desuden fjerner fremgangsmåden med åbne data risikoen for monopollignende tilstande, hvis data baseres på én enkelt kilde.

Bevidstgørelse af offentlige organisationer og virksomheder

En anden væsentlig faktor er den **manglende viden blandt offentlige organisationer** om de muligheder, der ligger i anvendelse af åbne data. Der er stadig en udbredt frygt for at miste kontrollen. Visse bekymringer er berettigede, f.eks. beskyttelse af privatlivets fred, national

¹⁵ McKinsey, op.cit.

¹⁶ idem.

¹⁷ G. Vickery, op.cit.

¹⁸ Undersøgelse vedrørende 'Pricing of Public Sector Information' Deloitte et al., juni 2011.

sikkerhed og behovet for at beskytte tredjemands intellektuelle ejendomsret. Andre argumenter forekommer at være påskud for ikke at handle¹⁹.

At ændre tankegangen i forvaltningen kræver et stærkt politisk engagement på højeste niveau og en dynamisk dialog mellem de berørte parter, herunder myndigheder og indehavere af offentlige data, virksomheder og akademiske miljøer. Pilot- og prøvesager, udveksling af god praksis og mobilisering (f.eks. åbne data-konkurrencer) kan hjælpe den offentlige sektor med at indføre en åben datakultur. Dette vil også øge virksomhedernes bevidsthed om datatilgængelighed og de muligheder, det giver.

Praktiske og tekniske hindringer

Endelig er der **praktiske og tekniske** spørgsmål. Sprogbarrierer og interoperabilitetsproblemer skal løses, således at ressourcer fra forskellige organisationer og lande kan kombineres. Oplysningernes tilgængelighed i maskinlæsbar form samt et tyndt lag af fælles metadata kan lette krydshenvisning og interoperabilitet og derfor væsentligt øge deres værdi hvad angår videreanvendelse. Og den tekniske infrastruktur skal være på plads for at sikre adgangen til oplysningerne på lang sigt. Dertil kommer, at der er behov for mere støtte til F&U og innovation inden for dataanalyse samt visualiseringsværktøjer.

4.3. Konklusion

Udnyttelse af offentlige data udgør et enormt potentiale for EU's økonomi og forbrugernes velfærd. De eksisterende lovgivningsmæssige redskaber og deres anvendelse samt manglende bevidsthed hos myndigheder og virksomheder og den langsomme udbredelse af innovative teknologier hæmmer imidlertid udviklingen af et egentligt marked for videreanvendelse af offentlige data og giver ikke det maksimale udbytte af de nye muligheder og nye teknologier.

Disse overvejelser har fået Kommissionen til at revidere og styrke sin strategi for offentlige data ved at målrette de retlige rammer for videreanvendelse og støtteværktøjer.

5. TILTAG PÅ EUROPÆISK PLAN: REVISION AF STRATEGI VEDRØRENDE ÅBNE OFFENTLIGE DATA

Kommissionens reviderede strategi bygger på tre indbyrdes supplerende søjler:

- tilpasning af rammerne for videreanvendelse, herunder blød lovgivning samt retlige og politiske foranstaltninger
- mobilisering af finansieringsinstrumenter ved at prioritere åbne data i F&U&I og i infrastrukturprogrammerne
- fremme af koordinering og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne.

¹⁹ Der er enkelte eksempler på http://www.dr0i.de/lib/2011/07/04/a_sample_of_data_hugging_excuses.html

5.1. En revideret lovgivningsmæssig ramme, der fremmer åbenhed og videreanvendelse

Denne meddelelse ledsages af et forslag til revision af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer ved:

- at indføre det princip, at al offentlig information, der ikke udtrykkeligt er omfattet af en af undtagelserne, kan videreanvendes til kommercielle eller ikke-kommercielle formål
- at fastsætte det beløb, der kan opkræves for information i den offentlige sektor på et niveau, der ikke ligger over marginalomkostningerne; undtagelsesvis vil det stadig være muligt at opkræve de fulde udgifter til udarbejdelse og formidling af oplysninger
- at udvide direktivets anvendelsesområde til også at omfatte biblioteker, arkiver, museer og universitetsbiblioteker, dog på en sådan måde at de mulige finansielle konsekvenser begrænses, og at man undgår at pålægge disse institutioner en stor administrativ byrde.

Også for andre offentlige organer vil ændringer i direktivet højst medføre en begrænset finansiell og administrativ byrde, der langt opvejes af de forventede fordele for samfundet som helhed.

Samtidig ajourfører Kommissionen reglerne om videreanvendelse af dens egne informationsressourcer. De vigtigste ændringer vedrører medtagelsen af forskningsresultater, der er fremkommet på Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter, foranstaltninger til forbedring af beslutningens gennemførelse samt en bestemmelse om maskinlæsbare formater. I 2012 vil Kommissionen undersøge, hvorvidt og hvordan lignende regler kan tages op af andre EU-institutioner og centrale europæiske agenturer.

I sine kommende lovgivningsmæssige og politiske initiativer på områder såsom transport, miljø, havpolitik og rumpolitik vil Kommissionen fuldt ud tage højde for de muligheder, som åbne data byder på. Hvor det er relevant, vil Kommissionen gå ud over de minimumskrav, der er fastsat i direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer for at sikre den bredest mulige anvendelse af dataressourcer.

5.2. Blød lovgivning vedrørende åbne data fra forskning

På grund af forskningsdatas særlige karakter vil Kommissionen fastlægge en detaljeret strategi i separate dokumenter for *videnskabelige data og forskningsdata* og tilhørende infrastrukturer. I 2012 agter den at vedtage en meddelelse samt en henstilling om adgang til og bevarelse af videnskabelig information. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om at intensivere deres aktiviteter med det formål at give fri adgang til videnskabelige informationer på grundlag af et sæt konkrete foranstaltninger. Sideløbende hermed vil Kommissionen nærmere angive, hvordan den vil behandle resultaterne af forskning, der finansieres af EU.

5.3. Finansiering og andre støtteforanstaltninger: Stimulering af F&U&I vedrørende åbne data

Kommissionen vil fortsat stimulere aktiviteter til åbning af offentlige data gennem sine støtteprogrammer. Den vil anvende forskellige instrumenter til stimulering af markedet for at afprøve og fremme udviklingen af innovative løsninger samt sikre den bredest mulige brug af åbne data.

(1) Støtte til F&U&I

Kommissionen vil fortsat støtte F&U inden for databehandlingsteknologier, f.eks. data mining, analyse og visualisering. I perioden 2011-2013 vil Kommissionen bruge ca. 100 mio. EUR til F&U på disse områder. Datastyring er også et af de områder, der påtænkes prioriteret under IKT i Horisont 2020, som omfatter EU's støtte til forskning og innovation i perioden 2014-2020.

Kommissionen vil støtte *teknologisk innovation og ibrugtagning af teknologi* gennem pilotprojekter samt afprøvning og demonstration af innovative applikationer f.eks. geografiske informationssystemer og lokalitetsbaserede tjenester (GIS) og kreative indholdsapplikationer inden for uddannelse, kultur eller mode. Disse vil blive støttet under CIP-IKT PSP i 2012-13 og yderligere støtte vil blive givet under Horisont 2020.

Kommissionen vil desuden hjælpe med at tilrettelægge konkurrencer om åbne data for at fremme udviklingen af nye informationstjenester, samt tage initiativ til at forbedre adgangen til kapital for iværksættere, der udarbejder nye informationstjenester baseret på den offentlige sektors data.

(2) Støtte til datainfrastrukturer — dataportaler i Europa

For at lette udviklingen af informationsprodukter og tjenester, der kombinerer data fra hele EU, vil Kommissionen arbejde hen imod etableringen af to indbyrdes forbundne europæiske portaler.

I 2012 starter Kommissionen en portal, som har til formål at gøre dens egne dataressourcer samt ressourcerne fra andre europæiske institutioner og agenturer let tilgængelige og anvendelige. Samtidig vil metadatatdefinitioner med et højt videreanvendelsespotentiale blive identificeret og promoveret. Standardbetingelser for brugen sigter mod at sikre den bredest mulige udbredelse af europæiske data i innovative informationstjenester i tråd med Kommissionens afgørelse om videreanvendelse af Kommissionens informationer.

Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne, offentlige organer og regionale repræsentanter på at etablere en paneuropæisk dataportal, som lanceres i 2013, og som vil give direkte adgang til en række data fra hele EU (herunder de oplysninger, der er tilgængelige via Kommissionens portal). Hvor det er muligt, skal arbejdet bygge på eksisterende strukturer og udviklinger, og portalen vil gradvist udvide sit indhold til at dække vigtige data fra alle medlemsstaterne.

I den indledende fase (2011-2013) vil der blive ydet støtte via CIP-programmet. I perioden 2014-2020 vil midler til den elektroniske infrastruktur til offentlige data komme fra Connecting Europe-faciliteten²⁰.

Kommissionen vil også fortsætte med at støtte digitaliseringsaktiviteter og udviklingen af Europeanplatformen, som udgør et vigtigt aspekt af datavidereanvendelse.

(3) Støtte til infrastrukturer for forskningsdata

Kommissionen yder støtte under det syvende rammeprogram og forventer fortsat at yde støtte under Horisont 2020 til udvikling af en vedvarende og pålidelig serviceinfrastruktur for videnskabelige data i Europa, som imødekommer behovene hos den dataintensive videnskab og forskning i 2020, bistået af anbefalingerne fra rapporten "riding the Wave". Det vil give adgang til og interaktion med en lang række oplysninger lige fra rå observations- og forsøgsdata til publikationer inden for alle områder af videnskab.

Denne infrastruktur omfatter tekniske, organisatoriske og retlige aspekter, der kræver omfattende koordinering med medlemsstaterne samt med tredjelande og internationale organisationer for at sikre global interoperabilitet og gensidig adgang. Kommissionen vil arbejde sammen med EU's internationale partnere for at udvikle standarder for global dataadgang og interoperabilitet.

5.4. Koordinerende foranstaltninger på nationalt plan og EU-plan

Kommissionen vil fortsat fremme koordination og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne, navnlig via:

- PSI-gruppen, der er medlemsstaternes ekspertgruppe for udveksling af god praksis og initiativer, der støtter videreanvendelse af den offentlige sektors informationer
- informationsplatformen for den offentlige sektor; denne portal indeholder nyheder om den europæiske udvikling, god praksis og eksempler på nye produkter og tjenesteydelser samt retssager vedrørende PSI videreanvendelse
- LAPSI-netværket, der analyserer de juridiske spørgsmål vedrørende offentlig information og fremmer debat mellem forskere og interessenter; Kommissionen vil udarbejde et sæt retningslinjer for politikker og praksis vedrørende adgang og videreanvendelse
- ISA-foranstaltningen vedrørende semantisk interoperabilitet

Kommissionen vil fortsat støtte og deltage i rådgivende grupper såsom e-infrastructures Policy Forum og Refleksionsgruppen vedrørende e-infrastruktur, som er vigtige for medlemsstaterne i koordineringen af videnskabelige datainfrastrukturer.

6. KONKLUSION

Informationer, som produceres, indsamles eller betales af offentlige organisationer i hele EU, er en vigtig ressource i informationssamfundet. I øjeblikket udnytter vi langt fra det fulde

²⁰ Se Kommissionens forslag til CEF, KOM (2011) 665, KOM (2011) 657/3.

potentiale. I denne meddelelse foreslår Kommissionen konkrete skridt til at frigøre potentialet i Europas offentlige sektors ressourcer, og de foreslåede tiltag omfatter revision af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer samt etablering af en paneuropæisk portal.

Medlemsstaterne kan bidrage til at gøre åbne data til en realitet gennem hurtig vedtagelse, gennemførelse og anvendelse af det reviderede direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer. Dette vil skabe betingelserne for økonomisk aktivitet baseret på åbne data og vil stimulere grænseoverskridende anvendelse.

Desuden bør medlemsstaterne udforme og gennemføre åbne datapolitikker, hvor de benytter eksempler på god praksis fra hele EU. Der bør f.eks. gives støtte til pilotprojekter med åbne data og åbne datakonkurrencer, navnlig dem, der er målrettet mod udvikling af grænseoverskridende produkter og tjenester.

Endelig opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at bidrage til udviklingen af den paneuropæiske dataportal. Kommissionen vil indlede drøftelser med eksperter fra medlemsstaterne for at sikre, at portalen hviler på et solidt grundlag. I etablerings- og ibrugtagningsfasen skal medlemsstaterne gøre en bred vifte af datasæt tilgængelige via portalen for at gøre den til en vellykket tjeneste og et grundlag for økonomisk aktivitet.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til inden for deres respektive ansvarsområder at skabe de rette betingelser for videreanvendelse af den offentlige sektors informationer i hele EU, og til at støtte projekter og infrastrukturer, der kan omdanne Europas offentlige oplysninger til en drivkraft for innovation, vækst og gennemsigtighed.

Åben datastrategi, vigtige foranstaltninger

De lovgivningsmæssige rammer

- Forslag til et revideret direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, december 2011
- Revideret kommissionsafgørelse om videreanvendelse af Kommissionens informationer, december 2011; arbejde på at udvide ordningen til at omfatte andre europæiske institutioner og agenturer, 2012
- Åbne data tages op i sektorspecifikke lovgivningsmæssige og politiske initiativer.

Åbne europæiske dataportaler og platforme

- Netportal, der giver adgang til Kommissionens oplysninger og data fra andre EU-institutioner og -agenturer, foråret 2012
- Iværksættelse af en paneuropæisk dataportal, der giver adgang til data fra hele EU, foråret 2013, efter forberedende arbejde med medlemsstaterne fra 2011
- Samfinansiering af de europæiske e-tjenesters infrastruktur vedrørende åbne data Netforbindelser i Europa 2014-2020.

Åbne data i videnskab

- Meddelelse og henstilling til medlemsstaterne om videnskabelig information, i begyndelsen af 2012
- Udvidelse af pilotprojektet om åben adgang til videnskabelige publikationer til at dække hele Horisont 2020 + pilotprojekt med åben adgang til forskningsdata.

Forskning og innovation

- Forsknings- og innovationsprojekter, der er relevante for åbne data, navnlig gennem RP7, CIP og Horisont 2020, med støtte til forskningsinfrastruktur, der understøtter åben adgang til forskningsartikler og data.
- Åbne datakonkurrencer (2012-2013) + forbedring af iværksætteres adgang til finansiering på dette område.

Mål

Kommissionen forpligter sig til:

- at lancere en åben dataportal i 2012
- i 2013 at lancere en pilot-portal med flersproget grænseflade og søgefaciliteter med data fra hele EU.

Samarbejdet med medlemsstaterne bør føre til:

- udformning og gennemførelse af offentlige åbne datapolitikker i alle medlemsstater senest i begyndelsen af 2013
- at 1/3 af alle tilgængelige strukturerede offentlige data i medlemsstaterne er søgbare via den paneuropæiske data-portal inden 2015.

Samlede forventede virkninger:

- i 2017 (tre år efter den forventede dato for gennemførelsen af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer), forventes de samlede gevinster fra videreanvendelse af PSI at nå op på 100 mia. EUR om året i EU; heri er udvikling af nye forretningsområder og effektivitetsgevinster i den offentlige sektor medregnet.